

Sygn. akt **III AUa 174/21**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Wiesława Stachowiak

Protokolant: Beata Tonak

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2023 r. w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy **(...) spółki z o.o. P., M. O.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 30 grudnia 2020 r. sygn. akt VIII U 2080/19

1. oddała apelację;
2. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. na rzecz odwołującej spółki (...) sp. z o.o. w P. kwotę 2700,00 zł (słownie: dwa tysiące siedemset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia wyroku zobowiązanemu do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

	sędzia Wiesława Stachowiak	
--	----------------------------	--

UZASADNIENIE

Decyzją z 17 czerwca 2019 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla **M. O.** w związku z uzyskaniem przychodu z tytułu umowy zlecenia zawartej z (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. wynosi w okresach wskazanych w decyzji z kodu ubezpieczenia (...) po o zł.

M. O. odwołał się od powyższej decyzji, w przepisany trybie i terminie, zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że w ramach umowy zlecenia wykonywał czynności zarządcze na rzecz (...) sp. z o.o. W uzasadnieniu odwołujący zarzucił organowi rentowemu, że nie uwzględnił specyfiki obowiązków zarządczych członka zarządu, których jedynym beneficjentem może być spółka zarządzana i zatrudniająca, a nie inna spółka oraz całkowicie zmanipulował jego zeznania.

Odwołanie od przedmiotowej decyzji wniosła także (...) sp. z o.o., reprezentowana przez fachowego pełnomocnika, zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że w okresie od czerwca 2016 r. do grudnia 2017 r. M. O. podlegał obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu umowy zlecenia zawartej z płatnikiem składek (...) sp. z o.o. z siedzibą w P.. Nadto wniosła o zasądzenie od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2020r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne M. O. z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji, stanowią zadeklarowane przez tego płatnika składek podstawy wymiaru oraz wyliczone od nich składki na ubezpieczenie zdrowotne (pkt 1) i zasądził od pozwanego organu na rzecz odwołującej (...) Sp. z o.o. 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2).

U podstaw powołanego rozstrzygnięcia legły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

(...) sp. z o.o. w P. została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 12 czerwca 2007 r. pod numerem KRS (...) (REGON (...), NIP (...)). Siedziba spółki mieści się przy ulicy (...) w P.. Od momentu powstania spółki jednym z jej wspólników jest M. O. (ur. (...)), który posiada 30 udziałów o łącznej wartości 15 000,00 zł i pełni w spółce funkcję członka zarządu. Poza odwołującym wspólnikami i zarazem członkami zarządu spółki są M. M., który posiada 40 udziałów o łącznej wartości 20 000,00 zł i R. R., który posiada 30 udziałów o łącznej wartości 15 000,00 zł.

Przedmiotem działalności spółki (...) jest wytwarzanie oprogramowania informatycznego dla potrzeb innych przedsiębiorców w zakresie obiegu dokumentów na (...), która konfiguruje dane dla konkretnego klienta. Spółka świadczy swoje usługi za pośrednictwem internetu i na targach branżowych. Ponadto współpracuje z innymi firmami, które w ramach swojej prowadzonej działalności (inne niż działalność odwołującej spółki) „przy okazji” informują swoich klientów o ofercie (...) sp. z o.o., a w przypadku zainteresowania tą ofertą, przekazują zainteresowanej spółce kontakt do tych klientów. W razie pozyskania klienta w tym trybie zainteresowana spółka wypłaca wynagrodzenie (provizję) z tego tytułu firmie współpracującej.

M. O. był od 1 października 2007 r. zatrudniony w (...) sp. z o.o., na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, na stanowisku członka zarządu. Do 31 lipca 2013 r. pracował w niepełnym wymiarze czasu pracy 1/4 etatu, a od 1 sierpnia 2013 r. w pełnym wymiarze godzin. W ramach obowiązków pracowniczych odwołujący reprezentował zainteresowaną spółkę, podpisywał dokumenty, pełnił nadzór nad dokumentacją księgową i kadrową. Wysokość wynagrodzenia za pracę ustalono na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę wypłacanego pracownikowi zatrudnionemu na pełen etat.

(...) sp. z o.o. w P. została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 17 listopada 2010 r. pod numerem KRS (...) (REGON (...), NIP (...)). Od momentu powstania spółki jednym ze wspólników jest M. O., który posiada 20 udziałów o wartości nominalnej 700 zł i o łącznej wartości 14 000,00 zł, co stanowi 20% udziałów w spółce i pełni funkcję jedyne go członka (prezesa) zarządu. Poza odwołującym wspólnikami w odwołującej spółce są K. O. (ojciec odwołującego) posiadający 70 udziałów o wartości nominalnej 700 zł i o łącznej wartości 49 000,00 zł, co stanowi 70% udziałów w spółce oraz S. N. posiadająca 10 udziałów o wartości nominalnej 700 zł i o łącznej wartości 7 000,00 zł, co stanowi 10% udziałów w spółce.

(...) sp. z o.o. zajmuje się działalnością inwestycyjną, nabywa nieruchomości na wynajem. Swoją działalność prowadzi głównie w oparciu o przychody z uzyskanej corocznie dywidendy otrzymywanej w związku z posiadaniem udziałów w innej spółce. W 2016 r. i 2017r. odwołująca spółka otrzymywała przychody z wynajmu nieruchomości oraz z pośrednictwa sprzedaży usług w zakresie IT spółki (...) sp. z o.o. Odwołująca spółka pozyskiwała klientów dla (...) sp. z o.o. na realizację projektów wykonywanych przez zainteresowaną spółkę i realizowała zlecone działania projektowe na rzecz zainteresowanej spółki. (...) sp. z o.o. wystawiła między innymi fakturę VAT za przygotowanie sprzedaży i

pro wizję od sprzedaży – za wsparcie i konfigurację mechanizmów (...). Firma (...). Wicher wystawiła odwołującej spółce rachunek za usługi programistyczne – za asystę techniczną mechanizmów integracyjnych. (...) sp. z o.o. nie świadczy usług programistycznych. Odwołująca spółka nie zatrudnia pracowników (...) sp. z o.o.

W dniu 2 czerwca 2014 r. doszło do zawarcia umowy współpracy pomiędzy (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w zakresie pozyskiwania dla BeOne klientów (zleceń) na realizację projektów wykonywanych przez zainteresowaną spółkę oraz realizacji zleconych działań projektowych na rzecz (...) sp. z o.o., za wynagrodzeniem prowizyjnym zależnym od wartości pozyskanych zleceń i rozliczanych rocznie. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

W dniu 30 marca 2016 r. (...) sp. z o.o. reprezentowana przez K. O. posiadającego pełnomocnictwo do zawarcia umowy w imieniu spółki na podstawie uchwały z 9 kwietnia 2015 r. Nr (...) zawarła z M. O. umowę zlecenia, na podstawie której odwołujący zobowiązał się do wykonania prac związanych z zarządzaniem odwołującej spółki w łącznym wymiarze 25 godzin miesięcznie. Umowa została zawarta na czas nieokreślony od 1 kwietnia 2016 r. Strony ustaliły, że za wykonaną pracę zleceniobiorcy przysługuje wynagrodzenie w kwocie 5 000 zł brutto miesięcznie, płatne na rachunek bankowy do 10 dnia każdego miesiąca.

W umowie zawarto zapis, że w sprawach nieuregulowanych w umowie zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego.

W ramach w/w umowy zlecenia M. O. zajmował się przede wszystkim prowadzeniem spraw (...) sp. z o.o. i jej reprezentowaniem. Odwołujący przygotowywał sprawozdania finansowe tej Spółki, kontaktował się z obsługującym ją biurem rachunkowym, nadzorował sprawy kadrowe i księgowe realizowane w ramach outsourcingu, a także wyszukiwał, realizował i nadzorował inwestycje prowadzone w jej imieniu. Jedynie 10-15% czasu pracy w ramach w/w zlecenia odwołujący przeznaczał na czynności związane z pozyskiwaniem klientów dla (...) sp. z o.o. Czynnościami tymi zajmował się bowiem głównie K. O. albowiem to jego znajomi ze świata biznesu stawali się klientami Spółki (...). Gdy wyczerpały się jego możliwości pozyskania dalszych klientów – umowa o współpracy została rozwiązana.

W latach 2016 - 2017 w ramach umowy o współpracy z 2 czerwca 2014 r.

(...) sp. z o.o. pozyskała klientów dla (...) sp. z o.o. i z tego tytułu wystawiła jej w dniu 29 grudnia 2016 r. fakturę na łączną kwotę 86 100,00 zł, a w dniu 28 grudnia 2017 r. fakturę na łączną kwotę 67 650,00 zł. Wartość pozyskanych przez (...) sp. z o.o. klientów dla BeOne była na poziomie 5-10%, z kolei przychód dla odwołującej Spółki z tytułu realizacji tej umowy o współpracy stanowiły około 10% jej rocznych przychodów w tych latach.

Z tytułu zatrudnienia w (...) sp. z o.o. na podstawie umowy o pracę M. O. otrzymał następujące wynagrodzenia w kwotach brutto: w czerwcu 2016 r. – 1 850,00 zł, w okresie od sierpnia 2016 r. do października 2016 r. - po 1 850 zł miesięcznie, w okresie od listopada 2016 r. do stycznia 2017 r. - po 1 922 zł miesięcznie oraz od lutego 2017 r. do grudnia 2017 r. - po 2 072 zł miesięcznie. Od kwot tych odwołująca spółka obliczyła składki na ubezpieczenia społeczne i na ubezpieczenie zdrowotne za odwołującego.

Z tytułu wykonywania umowy zlecenia zawartej z (...) sp. z o.o. M. O. otrzymał następujące wynagrodzenia w kwotach brutto: w czerwcu 2016 r. – 15 000 zł, w sierpniu 2016 r. – 10 000 zł, a w okresie od września 2016 r. do grudnia 2017 r. - po 5 000 zł miesięcznie. Od kwot tych odwołująca spółka obliczyła składki na ubezpieczenie zdrowotne za odwołującego.

Wynagrodzenie odwołującego z tytułu umowy zlecenia było wypłacane przez odwołującą spółkę wyłącznie za prowadzenie jej spraw, w tym jej reprezentowanie. Nie było ono uzależnione od rezultatów współpracy odwołującej spółki (...) ze Spółką (...).

Z dniem 30 listopada 2018 r. umowa o pracę łącząca (...) sp. z o.o. i M. O. została rozwiązana na mocy porozumienia stron.

Decyzją z 31 maja 2019 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na podstawie m. in. art. 8 ust. 2a i art. 18 ust. 1a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że dla M. O. w związku z uzyskaniem przychodu z tytułu umowy zlecenia zawartej z (...) sp. z o.o., a wykonywanej na rzecz własnego pracodawcy, tj. (...) sp. z o.o., podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne wynosi za czerwiec 2016 r. i za sierpień 2016 r. - grudzień 2017 r. kwoty wskazane w sentencji tej decyzji (suma przychodu z umowy o pracę i umowy zlecenia).

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że M. O. w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) sp. z o.o. wykonywał pracę na rzecz (...) sp. z o.o., tj. na rzecz własnego pracodawcy. W związku z tym przychody, które ubezpieczony uzyskał z tytułu umowy zlecenia stanowią podstawę wymiaru składek z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, a (...) sp. z o.o. jest płatnikiem składek w zakresie tych przychodów. Spółki były związane umową o współpracy, a celem jej realizacji (...) sp. z o.o. zawarła z M. O. umowę zlecenia. Jednocześnie w/w spółki są powiązane kapitałowo i osobowo, a M. O. jest wspólnikiem i członkiem zarządu w obu tych spółkach.

Na skutek odwołania (...) sp. z o.o. oraz M. O., Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie VII U 2261/19 wyrokiem z 30 grudnia 2020 r. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że podstawą wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne M. O. są wyłącznie przychody z tytułu umowy o pracę zawartej z (...) spółka z o. o z siedzibą w P. bez uwzględniania przychodu z tytułu umowy zlecenia zawartej z (...) Spółka z o. o z siedzibą w P.. Wyrok jest nieprawomocny.

W dniu 17 czerwca 2019 r. ZUS wydał zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzję. Jej wydanie poprzedziła kontrola ze strony organu rentowego. W dniu 13 listopada 2018 r. M. O. stawił się na wezwanie w ZUS II Oddziale w P. w celu złożenia zeznań. Po pouczeniu o odpowiedzialności odwołujący złożył zeznania w obecności M. S., które zostały ujęte w protokole. Odwołujący potwierdził, że reprezentował spółkę (...) na zewnątrz, a w ramach umowy zlecenia pozyskiwał podwykonawców na usługi (...) sp. z o.o. Protokół został sporządzony przez M. S. na komputerze i po wydrukowaniu udostępniony odwołującemu w celu zapoznania się z jego treścią i złożenia podpisu. Odwołujący zapoznał się z treścią protokołu i złożył własnoręczny podpis. M. S. nie miała upoważnienia do kontrolowania spółki (...) sp. z o.o., w związku z tym nie badała czy z działalności finansowej i wynajmu nieruchomości przez Spółkę (...) zyski uzyskiwała (...) sp. z o.o.

Sąd Okręgowy powoływał następnie podstawę prawną rozstrzygnięcia, tj. art. 8 ust. 2a, art. 18 ust. 1a, art. 20 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 81 ust. 1 w zw. z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Sąd Okręgowy stwierdził, że poza sporem było to, iż M. O. zawarł umowę zlecenia z (...) Sp. z o.o., tj. z podmiotem niebędącym jego pracodawcą oraz, że Spółki te współpracowały ze sobą. Z pracodawcą, tj. z (...) Sp. z o.o., odwołujący nie miał zawartej umowy zlecenia ani innej wymienionej w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Rozstrzygnięcia wymagało zatem to, czy M. O. w ramach umowy zlecenia (a ściślej: umowy o świadczenie usług) zawartej z (...) Sp. z o.o. wykonywał pracę na rzecz swego pracodawcy, czyli (...) Sp. z o.o.

Sąd I instancji wskazał, że art. 8 ust. 2a ustawy systemowej znajduje zastosowanie zwłaszcza w sytuacji tzw. trójkąta umów (umowa o pracę, umowa o podwykonawstwo i umowa zlecenia), kiedy to pracodawca na mocy umowy o podwykonawstwo (lub inaczej nazwanej) powierza część swych zadań podmiotowi trzeciemu, a ten celem realizacji tych zadań (a więc celem realizacji umowy o podwykonawstwo) zawiera umowę zlecenia z osobą będącą pracownikiem zatrudnionym u w/w pracodawcy. Z powołanego przepisu nie wynika jednak, aby jego zastosowanie ograniczało się tylko do sytuacji „trójkąta umów”. Najistotniejsze jest to, aby pracodawca przekazywał osobie trzeciej środki na sfinansowanie określonego zadania, stanowiącego przedmiot swojej własnej działalności, a osoba trzecia, wywiązując się z przyjętego zobowiązania, zatrudniała pracowników pracodawcy. Do przepływu środków służących sfinansowaniu zadań pracodawcy realizowanych w ramach umowy zlecenia zawartej z podmiotem trzecim może dojść także w przypadku powiązań osobowych i majątkowych między pracodawcą a zleceniodawcą.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że praca M. O. w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) sp. z o.o. nie była wykonywana na rzecz (...) Sp. z o.o. (...) sp. z o.o. będąca pracodawcą (...) sp. z o.o., tj. zleceniodawcą M. O., były od 2 czerwca 2014 r. związane umową o współpracy, to jednak umowa zlecenia między Spółką (...) a odwołującym nie dotyczyła realizacji zobowiązania, które odwołująca spółka zaciągnęła względem zainteresowanej spółki we wskazanej umowie o współpracy. Nie doszło zatem do powstania opisanego wyżej „trójkąta umów”. Innymi słowy, odwołujący w ramach umowy zlecenia – co do zasady – nie zajmował się czynnościami związanymi z pozyskiwaniem klientów dla ”BeOne” sp. z o.o. czyli swojego pracodawcy, czego dotyczyła umowa o współpracy zawarta przez spółki. Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że czynności związane ze współpracą spółek zajmowały odwołującemu około 10-15% czasu pracy, oszacowanego w umowie zlecenia na zaledwie 25 godzin miesięcznie. W pozostałym, przeważającym zakresie odwołujący w ramach umowy zlecenia zajmował się zarządzaniem odwołującą Spółką, prowadzeniem jej spraw i reprezentacją – do czego zresztą wprost zobowiązał się w tej umowie. Z zeznań przesłuchanych w sprawie osób wynika, że to jego ojciec, K. O. (większościowego udziałowca w spółce (...)) pozyskiwał klientów dla Spółki (...), były to jego kontakty, jego znajomi.

Reasumując Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołujący w ramach umowy zlecenia jedynie marginalnie podejmował czynności związane ze współpracą ww. spółek. Jednocześnie, brak podstaw do przyjęcia, że zainteresowana spółka uzyskiwała korzyści z czynności M. O. z zakresu zarządzania odwołującą spółką, tj. z czynności, którymi odwołujący głównie zajmował się na podstawie umowy zlecenia. W rezultacie, odwołujący w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) sp. z o.o. nie wykonywał pracy na rzecz swego pracodawcy, tj. (...) sp. z o.o. Wynagrodzenie odwołującego z umowy zlecenia było stałe – nie było uzależnione od pozyskania przez odwołującą spółkę klientów dla odwołującej spółki. Wynagrodzenie M. O. z umowy zlecenia było mu wypłacane wyłącznie za czynności z zakresu zarządzania odwołującą spółką. Faktury wystawione przez odwołującą spółkę za realizację umowy o współpracę nie obejmowały zatem kosztów związanych z wynagrodzeniem dla odwołującego.

Zdaniem Sądu Okręgowego brak także podstaw do stwierdzenia, że wynagrodzenie M. O. z umowy zlecenia było finansowane przez (...) sp. z o.o. z wykorzystaniem powiązań osobowych i majątkowych między nią a (...). Powiązania te ograniczały się bowiem do M. O., który był współnikiem i członkiem zarządu w obu spółkach. Poza nim współnicy w spółkach byli różni, a on sam nie był udziałowcem większościowym. Nie można zresztą przyjąć, aby wystąpił jakikolwiek transfer środków między spółkami na pokrycie wynagrodzenia odwołującego, skoro M. O. w ramach zlecenia wykonywał zasadniczo czynności niezwiązane z pozyskiwaniem klientów dla odwołującej.

W rozpoznawanej sprawie nie doszło jednak do próby takiego obejścia, bowiem M. O. w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) sp. z o.o. nie wykonywał pracy na rzecz swego pracodawcy, tj. (...) sp. z o.o.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w punkcie 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne M. O. z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji, stanowią zadeklarowane przez tego płatnika składek podstawy wymiaru oraz wyliczone od nich składki na ubezpieczenie zdrowotne.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 i § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Od powyższego wyroku apelację złożył pozwany, w całości, zarzucając:

1. naruszenie art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art.227 k.p.c., tj. brak wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, nadanie zbyt dużego, jednostronnego znaczenia oraz pełnej wiarygodności i przydatności dowodom z przesłuchania w charakterze stron M. O. i w charakterze świadka M. M., z jednoczesnym umniejszeniem dowodu z przesłuchania w charakterze świadka inspektora kontroli M. S. oraz treści dokumentów zebranych w toku kontroli, co w konsekwencji doprowadziło do tego, że istotne elementy stanu faktycznego zostały ustalone w oparciu wyłącznie

o zeznania strony i świadka M. M., a nie całokształt materiału dowodowego, w szczególności z pominięciem spontanicznych i wiarygodnych zeznań składanych przez M. O. przed inspektorem kontroli M. S..

Pozwany argumentował nadto, że Sąd Okręgowy pominął przy ocenie prawnej stanu faktycznego istotność takich faktów jak rażąca dysproporcja pomiędzy wynagrodzeniem M. O. jako pracownika i członka zarządu w (...) Sp. z o.o. (1850 zł do 2072 zł miesięcznie przy pełnym etacie) oraz zleceniobiorcy i członka zarządu w (...) Sp. z o.o. (5000 zł miesięcznie w wymiarze 25 godzin na miesiąc), istniejącą w okresie spornym umowę o współpracy pomiędzy tymi spółkami, istnienie i funkcjonowanie umowy zlecenia wyłącznie w okresie obowiązywania tej umowy o współpracy, faktyczne pozyskiwanie klientów przez (...) Sp. z o.o. na rzecz (...) Sp. z o.o. i uzyskiwanie wynagrodzenia z tego tytułu;

2. błędy i sprzeczności w ustaleniach stanu faktycznego, które skutkowały wadliwym rozstrzygnięciem;

3. naruszenie art. 8 ust.2a ustawy systemowej poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, tj. uznanie, że (...) Sp. z o.o. nie jest beneficjentem (odbiorcą) pracy wykonywanej przez odwołującego M. O. na podstawie umowy zlecenia zawartej z odwołującą (...) Sp. z o.o. w sytuacji, gdy już w ustalonym stanie faktycznym Sąd przyjął m.in., że pomiędzy (...) Sp. z o.o., a (...) Sp. z o.o. była zawarta umowa o współpracy w ramach której (...) Sp. z o.o. wystawiała na rzecz (...) Sp. z o.o. faktury sprzedażowe, w ramach umowy zlecenia M. O. świadczył usługi związane z pozyskiwaniem klientów na rzecz (...) Sp. z o.o., a wartość usług sprzedanych tym pozyskanym klientom zwiększała ogólną wartość przychodu (...) Sp. z o.o. o 5-10%, a zatem już tylko na podstawie tego stanu faktycznego można stwierdzić, że to (...) Sp. z o.o., jako pracodawca M. O., była faktycznie odbiorcą pracy świadczonej przez niego w ramach spornej umowy zlecenia, czyli została spełniona przesłanka pracy na rzecz własnego pracodawcy.

Mając na uwadze wskazane wyżej zarzuty pozwany wnosił o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania,
2. zasądzenie od każdego z odwołujących kosztów zastępstwa pełnomocnika organu rentowego wg norm przepisanych, za obie instancje.

Odwołujący wnosil o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego za instancje odwoławczą według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe, a w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 § 1 k.p.c., nie popełnił też uchybień w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej uzasadniających ingerencję w treść zaskarżonego orzeczenia. Przepis ten byłby naruszony, gdy ocena materiału dowodowego koliduje z zasadami doświadczenia życiowego lub regułami logicznego wnioskowania. Tak rozumianego zarzutu sprzeczności ustaleń Sądu z treścią materiału dowodowego Sądowi pierwszej instancji w niniejszej sprawie skutecznie zarzucić nie można. W konsekwencji Sąd Apelacyjny zaakceptował w całości ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNP 1999, Nr 24, poz. 776).

Istotą niniejszej sprawy było ustalenie, czy M. O. w ramach umowy zlecenia (umowy o świadczenie usług) zawartej z (...) Sp. z o.o. wykonywał pracę na rzecz swego pracodawcy, czyli (...) Sp. z o.o. Poza sporem było to, iż M. O. zawarł umowę zlecenia z (...) Sp. z o.o., tj. z podmiotem niebędącym jego pracodawcą oraz, że Spółki te współpracowały ze sobą. Z pracodawcą, tj. z (...) Sp. z o.o., odwołujący nie miał zawartej umowy zlecenia ani innej wymienionej w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej.

Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a. Zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. W myśl art. 18 ust. 1a ustawy w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego – wbrew zarzutom pozwanego - analiza materiału dowodowego sprawy wskazuje, że prawidłowe są ustalenia Sądu I instancji, że praca M. O. w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) sp. z o.o. nie była wykonywana na rzecz (...) Sp. z o.o. Wskazać należy, że mimo, iż spółki (...) sp. z o.o. (pracodawca M. O.) i (...) sp. z o.o. (zleceniodawca M. O.), były od 2 czerwca 2014 r. związane umową o współpracy w zakresie pozyskiwania klientów, to jednak umowa zlecenia między Spółką (...) a odwołującym nie dotyczyła realizacji zobowiązania, które odwołująca spółka zaciągnęła względem zainteresowanej spółki w umowie o współpracy, mając na uwadze, że w ramach umowy zlecenia M. O. zajmował się przede wszystkim prowadzeniem spraw (...) sp. z o. o. i jej reprezentowaniem.

Co istotne – w dniu 31 maja 2019 r. ZUS wydał decyzję opartą na analogicznych okolicznościach faktycznych i prawnych (skierowaną do (...) sp. z o.o.), na podstawie m. in. art. 8 ust. 2a i art. 18 ust. 1a ustawy systemowej, stwierdzając, że dla M. O. w związku z uzyskaniem przychodu z tytułu umowy zlecenia zawartej z (...) sp. z o.o., a wykonywanej na rzecz własnego pracodawcy, tj. (...) sp. z o.o., podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne wynosi za czerwiec 2016 r. i za sierpień 2016 r. - grudzień 2017 r. kwoty wskazane w sentencji tej decyzji (suma przychodu z umowy o pracę i umowy zlecenia). W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podnosił argumentację analogiczną jak w niniejszej sprawie, tj., że M. O. w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) sp. z o.o. wykonywał pracę na rzecz (...) sp. z o.o., tj. na rzecz własnego pracodawcy. Na skutek odwołania (...) sp. z o.o. oraz M. O., Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie VII U 2261/19 wyrokiem z 30 grudnia 2020r. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że podstawą wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne M. O. są wyłącznie przychody z tytułu umowy o pracę zawartej z (...) spółka z o. o z siedzibą w P. bez uwzględniania przychodu z tytułu umowy zlecenia zawartej z (...) Spółka z o. o z siedzibą w P..

Sąd Apelacyjny podkreśla, że powyższy wyrok Sądu Okręgowego z dnia 30 grudnia 2020r. jest już prawomocny, gdyż pozwany nie wniósł apelacji od tego wyroku.

Sąd Apelacyjny na podstawie art. 382 k.p.c. przeprowadził dowód z akt sprawy VII U 2261/19 Sądu Okręgowego w Poznaniu na okoliczność ustalenia, że podstawą wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne M. O. są wyłącznie przychody z tytułu umowy o pracę zawartej z (...) spółka z o.o. z siedzibą w P. bez uwzględniania przychodu z tytułu umowy zlecenia zawartej z (...) Spółka z o.o. z siedzibą w P..

W związku z powyższym w niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny jest związany sentencją prawomocnego wyroku dotyczącym tożsamej sprawy (art. 365 § 1 k.p.c.), a tym samym Sąd Apelacyjny jest związany ustaleniem, że podstawą wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne M. O. są wyłącznie przychody z tytułu umowy o pracę zawartej z (...) spółka z o. o z siedzibą w P. bez uwzględniania przychodu z tytułu umowy zlecenia zawartej z (...) Spółka z o. o z siedzibą w P..

Konsekwencje procesowe związania sądu prawomocnym wyrokiem wynikają z art. 365 § 1 k.p.c., którego zakres oddziaływania jest szerszy niż res iudicata, objęte są nim bowiem nie tylko strony, ale też inne sądy i organy państwowe. Skutkiem zatem prejudycjalnego charakteru wyroku wydanego w sprawie VII U 2261/19, który jest już

prawomocny, jest związanie nim Sądu i w niniejszym procesie co do tego, że w spornym okresie podstawą wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne M. O. są wyłącznie przychody z tytułu umowy o pracę zawartej z (...) spółka z o. o z siedzibą w P. bez uwzględniania przychodu z tytułu umowy zlecenia zawartej z (...) Spółka z o. o z siedzibą w P..

Rozstrzygnięcie to było poprzedzone ustaleniami, że odwołujący w ramach umowy zlecenia jedynie marginalnie podejmował czynności związane ze współpracą ww. spółek. Jednocześnie, brak było podstaw do ustalenia, że spółka (...) uzyskiwała korzyści z czynności M. O. z zakresu (...) spółką (...), tj. z czynności, którymi odwołujący głównie zajmował się na podstawie umowy zlecenia. W rezultacie, odwołujący w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) sp. z o.o. nie wykonywał pracy na rzecz swego pracodawcy, tj. (...) sp. z o.o. Wynagrodzenie odwołującego z umowy zlecenia było stałe – nie było uzależnione od pozyskania przez odwołującą spółkę klientów dla odwołującej spółki. Wynagrodzenie M. O. z umowy zlecenia było mu wypłacane wyłącznie za czynności z zakresu (...) spółką (...). Faktury wystawione za realizację umowy o współpracę nie obejmowały kosztów związanych z wynagrodzeniem dla odwołującego.

Uwzględniając zatem fakt, że przywołany wyżej prawomocny wyrok w sprawie VII U 2261/19 ma charakter prejudykatu w niniejszej sprawie, to trafne było ustalenie Sądu Okręgowego, że zaskarżona decyzja dotycząca (...) sp. z o. o. w P. i M. O. była błędna, a zatem istniały podstawy do jej zmiany i stwierdzenia, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne M. O. z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji, stanowią zadeklarowane przez tego płatnika składek podstawy wymiaru oraz wyliczone od nich składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zdaniem Sądu Apelacyjnego taki wniosek jest w pełni trafny, jeżeli mieć na względzie okoliczności dotyczące realizacji przez ubezpieczonego umowy o pracę i umowy zlecenia oraz relacji, w jakich pozostawali pracodawca i zleceniodawca.

Argumenty przedstawione przez organ rentowy w treści apelacji, nie podważyły w żaden sposób zasadności stanowiska Sądu I instancji, tym bardziej, że pozwany nie uwzględnił kwestii uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w sprawie VII U 2261/19, co na Sąd odwoławczy obszernie wskazywał powyżej.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego zapadło zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania w oparciu o art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. oraz na podstawie § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Sędzia Wiesława Stachowiak